

Regeling van de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid van 26 januari 2026, kenmerk 6497982, tot wijziging van de Geweldsinstructie penitentiaire inrichtingen, de Regeling geweldsinstructie justitiële jeugdinrichtingen en de Geweldsinstructie inrichtingen voor verpleging van ter beschikking gestelden in verband met het vervangen van een wapensysteem en tot wijziging van een begripsbepaling naar aanleiding van een organisatieontwikkeling binnen de DV&O

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,

Gelet op artikel 35, vierde lid, van de Penitentiaire beginselenwet, artikel 30, vijfde lid, van de Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden en artikel 40, vierde lid, van de Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen;

Besluit:

ARTIKEL I

De Geweldsinstructie penitentiaire inrichtingen wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 1, onderdeel c, wordt 'bij de Landelijke Bijzondere Bijstandsverlening van de Dienst Justitiële Inrichtingen' vervangen door 'bij de Landelijke Bijzondere Bijstandseenheid van het onderdeel Landelijke Dienst Specialistische Taken van de Dienst Vervoer en Ondersteuning van de Dienst Justitiële Inrichtingen'.

B

In artikel 1, onderdeel f, onder 1°, wordt de 'de semi-automatische uitvoering van de SIG SAUER MCX RATTLER' vervangen door 'het semi-automatische schoudervuurwapen SIG SAUER MCX RATTLER, kaliber 7.62 x 35 millimeter'.

C

In artikel 1, onderdeel f, onder 2°, wordt 'de semi-automatische uitvoering van de Heckler en Koch MP5, type A2 en type A3, kaliber 9 millimeter maal 19 millimeter' vervangen door 'het semi-automatische schoudervuurwapen FN SCAR, kaliber 7.62 x 35 millimeter'.

D

Aan artikel 1 wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:

- i. *vuurwapen*: een geweldsmiddel als bedoeld in artikel 1, onderdeel f, onder 1, 2 en 3.

E

Artikel 5 wordt als volgt gewijzigd:

1. In de aanhef, wordt 'vuurwapen' vervangen door 'semi-automatisch pistool'.
2. Onder d wordt toegevoegd 'of het ontstaan van zwaar lichamelijk letsel'.

F

Na artikel 5 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 5a

Het gebruik van een semi-automatisch schoudervuurwapen is slechts geoorloofd om direct gevaar voor het leven van personen of voor het ontstaan van zwaar lichamelijk letsel af te wenden.

ARTIKEL II

De Regeling geweldsinstructie justitiële jeugdinrichtingen wordt als volgt gewijzigd:

G

In artikel 1, onderdeel b, wordt 'bij de Landelijke Bijzondere Bijstandsverlening van de Dienst Justitiële Inrichtingen' vervangen door 'bij de Landelijke Bijzondere Bijstandseenheid van het onderdeel Landelijke Dienst Specialistische Taken van de Dienst Vervoer en Ondersteuning van de Dienst Justitiële Inrichtingen'.

H

In artikel 1, onderdeel g, onder 1°, wordt de 'de semi-automatische uitvoering van de SIG SAUER MCX RATTLER' vervangen door 'het semi-automatische schoudervuurwapen SIG SAUER MCX RATTLER, kaliber 7.62 x 35 millimeter'.

I

In artikel 1, onderdeel g, onder 2°, wordt 'Heckler en Koch MP5, type A2 en type A3, kaliber 9 millimeter maal 19 millimeter' vervangen door 'FN SCAR, kaliber 7.62 x 35 millimeter'.

J

Aan artikel 1 wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:

- i. *vuurwapen*: een geweldsmiddel als bedoeld in artikel 1, onderdeel g, onder 1, 2 en 3.

K

Artikel 9 wordt als volgt gewijzigd:

1. In de aanhef, wordt 'vuurwapen' vervangen door 'semi-automatisch pistool'.
2. Onder c wordt toegevoegd 'of het ontstaan van zwaar lichamelijk letsel'.

L

Na artikel 9 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 9a

Het gebruik van een semi-automatisch schoudervuurwapen is slechts geoorloofd om direct gevaar voor het leven van personen of voor het ontstaan van zwaar lichamelijk letsel af te wenden.

ARTIKEL III

De Geweldsinstructie inrichtingen voor verpleging van ter beschikking gestelden wordt als volgt gewijzigd:

M

In artikel 1, onderdeel b, wordt 'bij de Landelijke Bijzondere Bijstandsverlening van de Dienst Justitiële Inrichtingen' vervangen door 'bij de Landelijke Bijzondere Bijstandseenheid van het onderdeel Landelijke Dienst Specialistische Taken van de Dienst Vervoer en Ondersteuning van de Dienst Justitiële Inrichtingen'.

N

In artikel 1, onderdeel e, onder 1°, wordt de 'de semi-automatische uitvoering van de SIG SAUER MCX

RATTLER' vervangen door 'het semi-automatische schoudervuurwapen SIG SAUER MCX RATTLER, kaliber 7.62 x 35 millimeter'.

O

In artikel 1, onderdeel e, onder 2°, wordt 'Heckler en Koch MP5, type A2 en type A3, kaliber 9 millimeter maal 19 millimeter' vervangen door 'FN SCAR, kaliber 7.62 x 35 millimeter'.

P

Aan artikel 1 wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:

- i. *vuurwapen*: een geweldsmiddel als bedoeld in artikel 1, onderdeel e, onder 1, 2 en 3.

Q

Artikel 4 wordt als volgt gewijzigd:

1. In de aanhef, wordt 'vuurwapen' vervangen door 'semi-automatisch pistool'.
2. Onder d wordt toegevoegd 'of het ontstaan van zwaar lichamelijk letsel'.

R

Na artikel 4 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 4a

Het gebruik van een semi-automatisch schoudervuurwapen is slechts geoorloofd om direct gevaar voor het leven van personen of voor het ontstaan van zwaar lichamelijk letsel af te wenden.

ARTIKEL IV

Deze regeling treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant waarin zij wordt geplaatst.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,
A.C.L. Rutte

TOELICHTING

Met deze regeling wordt in de Geweldsinstructie voor penitentiaire inrichtingen, de Regeling geweldsinstructie justitiële jeugdinrichtingen en de Geweldsinstructie inrichting voor de verpleging van ter beschikking gestelden een nieuw vuurwapen geïntroduceerd (de FN Scar) dat een wapen dat thans in gebruik is (de Heckler en Koch MP5) vervangt. Daarnaast wordt duidelijk gemaakt welk van de genoemde vuurwapens een semi-automatisch schoudervuurwapen is en welk wapen een semi-automatisch pistool, wordt geregeld wanneer het gebruik van de verschillende vuurwapens is toegestaan, wordt de definitie van de begripsbepaling 'eenheid' gewijzigd en wordt de definitie van 'vuurwapen' opgenomen.

1. Vervangen 'Heckler en Koch MP5' door 'FN Scar'

De Dienst Vervoer en Ondersteuning (DV&O) van de Dienst Justitiële Inrichtingen maakt op dit moment onder meer gebruik van de semi-automatische uitvoering van de Heckler en Koch MP5. Dit wapen is aan vervanging toe. Enerzijds vanwege het eindigen van de technische en economische levensduur van dit vuurwapen, anderzijds vanwege het veranderen van het dreigingsbeeld waardoor de inzet van een zwaarder kaliber vuurwapen noodzakelijk wordt geacht om passend te kunnen optreden. In samenwerking met onder meer de politie is gekozen voor de semi-automatische uitvoering van de FN SCAR. De politie zal dit wapen ook gaan gebruiken. Dit wapen voldoet aan de huidige eisen van onder meer het gebruik, de levensduur, de kosten, het kaliber en het gebruik door andere onderdelen van de Rijksoverheid.

2. Gebruik semi-automatisch pistool en semi-automatisch schoudervuurwapen

Met voorgestelde wijziging wordt beoogd in de geweldsinstructies duidelijker aan te geven welk vuurwapen een semi-automatisch pistool betreft en welk vuurwapen een semi-automatisch schoudervuurwapen. Tevens wordt vastgelegd in welke gevallen het semi-automatische pistool mag worden ingezet en in welke gevallen de semi-automatische schoudervuurwapens. Het huidige artikel in de geweldsinstructies en de regeling waarin wordt bepaald wanneer een vuurwapen mag worden gebruikt, wordt met de wijziging van toepassing verklaard op het gebruik van het semi-automatisch pistool. Daarnaast wordt aan het artikel toegevoegd dat gebruik van het semi-automatische pistool geoorloofd is ter afwending van direct gevaar voor zwaar lichamelijk letsel. Door deze toevoeging wordt aangesloten bij de formulering van deze grond voor het gebruik van het vuurwapen bij de politie.

Omdat het letselpotentieel bij het gebruik van een semi-automatisch schoudervuurwapen groter is worden strengere eisen gesteld aan het gebruik ervan. Om die reden wordt een nieuw artikel ingevoegd waarin wordt omschreven wanneer het gebruik van een semi-automatisch schoudervuurwapen is geoorloofd. Het semi-automatisch schoudervuurwapen mag alleen bij de uitvoering van de penitentiaire taak worden gebruikt en in het geval sprake is van een direct gevaar voor het leven van personen of indien het ontstaan van zwaar lichamelijk letsel tot gevolg kan hebben. Uit het vereiste van 'direct gevaar' vloeit voort dat sprake dient te zijn van een uit feiten en omstandigheden voortvloeiend concreet en serieus risico, welk risico zich – naar redelijkerwijs mag worden aangenomen – op zodanig korte termijn zal verwezenlijken dat niet van onmiddellijk daadkrachtig ingrijpen kan worden afgezien.

Van een 'gevaar voor het leven van personen of voor het ontstaan van zwaar lichamelijk letsel' is sprake indien redelijkerwijs mag worden aangenomen dat dit het gevolg zal zijn indien van ingrijpen wordt afgezien. Het beperkt zich niet alleen tot de ambtenaar zelf. Ook in het geval sprake is van gevaar voor het leven van andere personen of voor het ontstaan van zwaar lichamelijk letsel bij andere personen mag gebruik worden gemaakt van de afweerbevoegdheid.

3. Wijzigen en toevoegen definitie begripsbepaling

Met de wijziging van de definitie van het woord 'eenheid' wordt aangesloten bij de huidige organisatie van DV&O, waarin de Landelijke Bijzondere Bijstandseenheid deel uitmaakt van het onderdeel Landelijke Dienst Specialistische Taken.

Voorts is ervoor gekozen een definitiebepaling van 'vuurwapen' op te nemen omdat het begrip 'vuurwapen' in de geweldsinstructies in meerdere artikelen voorkomt.

*De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,
A.C.L. Rutte*